

SİRKÜLER 2018/47: 2018 Yılından İtibaren Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar

26.05.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2018/11597 sayılı Bakanlar kurulu Kararıyla 01.01.2018 tarihinden itibaren bağımsız denetim yaptırma zorunluluğu olan şirketler yeniden belirlenmiştir.

A- Bağımsız Denetime Tabi Olan Şirketler

Kararnameye göre bağımsız denetim yaptırma zorunluluğu olan şirketler dört ayrı grup olarak sınıflandırılmıştır:

- 1- Kararname Ek I Sayılı Listede bulunan şirketler: Bu şirketler herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın bağımsız denetim yaptırmak zorundadırlar. Ek 1 liste sirküler ekindeyir.
- 2- Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan ve aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetim yaptırmak zorundadır.
 - i. Aktif toplamı 15 milyon Türk Lirası.
 - ii. Yıllık net satış hasılatı 20 milyon Türk Lirası.
 - iii. Çalışan sayısı 50 kişi.
- 3- Ekli (II) sayılı listede belirtilen ve aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetim yaptırmak zorundadır. Ek 2 liste sirküler ekindeyir.
 - i. Aktif toplamı 30 milyon Türk Lirası.
 - ii. Yıllık net satış hasılatı 40 milyon Türk Lirası.
 - iii. Çalışan sayısı 125 kişi.
- 4- Önceki maddeler kapsamında olmayan ve aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler.
 - i. Aktif toplamı 35 milyon Türk Lirası.
 - ii. Yıllık net satış hasılatı 70 milyon Türk Lirası.
 - iii. Çalışan sayısı 175 kişi.

B- Bağımsız Denetime Tabi Olmayan Şirketler

- 1- Bakanlar Kurulu Kararıyla bağımsız denetim zorunluluğu getirilen şirketler dışındaki tüm anonim ve limited şirketler ,
- 2- Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler.

- 3- Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 5(b) sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50' si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler.

C- Eşik Değerlerin Uygulanmasına İlişkin Esaslar

- 1- Bağımsız denetim kapsamına girme açısından eşik değerlere tabi şirketler, bu Kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aştığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olacaktır.
- 2- Eşik değerleri aştığı için bağımsız denetime tabi olan şirket, art arda iki hesap döneminde üç ölçütten en az ikisine ait eşik değerlerin altında kaldığı ya da bir hesap döneminde bu ölçütlerden en az ikisine ait eşik değerlerin yüzde 20 veya daha fazla oranda altında kaldığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkar.
- 3- Eşik değerlerin aşılp aşılmadığının belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından şirketin tabi olduğu mevzuat uyarınca hazırlanmış olan son iki yıla ait finansal tablolar, çalışan sayısı bakımından ise son iki yıla ait ortalama çalışan sayısı esas alınır.
- 4- Eşik değerlerin aşılp aşılmadığının belirlenmesinde şirketler bağlı ortaklık ve iştirakleriyle birlikte dikkate alınır. Bağlı ortaklıkları ve iştirakleri bulunan şirketlerde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından ana ortaklık ve bağlı ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir), çalışan sayısı bakımından ise ana ortaklık ve bağlı ortaklığın son iki yıla ait ortalama çalışan sayılarının toplamı dikkate alınır, iştirakler açısından, iştirake ait söz konusu kalemler şirketin iştirakteki hissesi oranında dikkate alınır.

D- Kurum, Kuruluş ve İşletmelerin TFRS, BOBİ FRS ve MSUGT Uygulama Kapsamı Karşısındaki Son Durumu

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun 26.08.2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Kararına göre, Karar eki listede yer almayan bağımsız denetime tabi kurum, kuruluş ve işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanması zorunlu olup, bunlar haricinde olup da bağımsız denetime tabi olan kurum, kuruluş ve işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında TFRS uygulanması ihtiyaridir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından 29.07.2017 tarihli Resmi Gazetede **Büyük Ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı Hakkında Tebliğine (Sıra No: 56) göre ise** Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup, 26/8/2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan KGK Kararı kapsamında TFRS uygulamayan işletmelerden bu tebliğle belirlenen Büyük İşletme ölçütlerinden en az ikisinin eşik değerlerini, varsa bağlı ortaklıklarıyla birlikte, art arda iki raporlama döneminde aşan işletmeler müteakip raporlama döneminde büyük işletme olarak değerlendirilecek ve BOBİ FRS'yi uygulama zorunluluğu doğacaktır. Bu ölçütleri aşmayan işletmeler ise 26.08.2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan KGK Kararı kapsamında münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerindeki düzenlemeleri esas almayla devam edeceklerdir.

Buna göre,

1- TFRS Uygulaması Zorunlu Olan Kurum, Kuruluş Ve İşletmeler

Yukarıdaki açıklamalara göre aşağıdaki kurum, kuruluş ve işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında TFRS uygulanması zorunludur.

- 1) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;
 - a) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler,
 - b) Yatırım kuruluşları,
 - c) Kolektif yatırım kuruluşları,
 - d) Portföy yönetim şirketleri,
 - e) İpotek finansmanı kuruluşları,
 - f) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları,
 - g) Varlık kiralama şirketleri,
 - h) Merkezî takas kuruluşları,
 - i) Merkezî saklama kuruluşları,
 - j) Veri depolama kuruluşları,
 - k) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar:
 - Aktif toplamı onbeş milyon ve üstü Türk Lirası.
 - Yıllık net satış hasılatı yirmi milyon ve üstü Türk Lirası.
 - Çalışan sayısı elli ve üstü.
- 2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;
 - a) Bankalar,
 - b) Finansal kiralama şirketleri,
 - c) Faktöring şirketleri,
 - d) Finansman şirketleri,
 - e) Varlık yönetim şirketleri,
 - f) Derecelendirme kuruluşları,
 - g) Finansal holding şirketleri,
 - h) Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler,
 - i) Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları.
- 3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.
- 4) Borsa İstanbul Piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler.

2- BOBİ FRS'yi Uygulaması Zorunlu Olan Kurum Kuruluş ve İşletmeler

BOBİ FRS Tebliğine göre ise aşağıdaki üç ölçütten ikisini en az ikisinin eşik değerlerini, varsa bağlı ortaklıklarıyla birlikte, art arda iki raporlama döneminde aşan işletmeler müteakip raporlama döneminde büyük işletme olarak değerlendirilecek ve BOBİ FRS'yi uygulama zorunluluğu doğacaktır.

- a) Aktif toplamı 75 milyon ve üstü Türk Lirası.
- b) Yıllık net satış hasılatı 150 milyon ve üstü Türk Lirası.
- c) Ortalama çalışan sayısı 250 ve üstü.

Bu duruma göre, TFRS uygulama zorunluluğu kapsamında olmayan bütün büyük işletmeler BOBİ FRS'yi uygulayabilecektir.

3-MSUGT Düzenlemelerini Uygulayabilecek Kurum Kuruluş ve İşletmeler

Yine TFRS uygulama zorunluluğu kapsamında olmayan ve BOBİ FRS kriterlerini sağlamayan tüm bağımsız denetim kapsamındaki kurum, kuruluş ve işletmeler ise MSUGT düzenlemelerini esas alarak finansal raporlama yapabileceklerdir.

E- EK Listeler

(I) SAYILI LİSTE

1. 6362 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
 - a. Yatırım kuruluşları,
 - b. Kolektif yatırım kuruluşları,
 - c. Portföy yönetim şirketleri,
 - ç. ipotek finansmanı kuruluşları,
 - d. Varlık kiralama şirketleri,
 - e. Merkezi takas kuruluşları,
 - f. Merkezi saklama kuruluşları,
 - g. Veri depolama kuruluşları,
 - ğ. Derecelendirme kuruluşları,
 - h. Değerleme kuruluşları,
 - ı. Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören veya işlem görmeleri amacıyla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan izahname veya ihraç belgesi bulunan anonim şirketler,
 - i. Bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmemekle birlikte halka arz edilmeksizin pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden (ihraç ettikleri sermaye piyasası araçlarının itfa edildiği hesap döneminin sonuna kadar) veya bu amaçla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan ihraç belgesi olan anonim şirketler.
2. 19.10.2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
 - a. Bankalar,
 - b. Derecelendirme kuruluşları,
 - c. Finansal holding şirketleri,
 - ç. Finansal kiralama şirketleri,
 - d. Faktoring şirketleri,
 - e. Finansman şirketleri,
 - f. Varlık yönetim şirketleri,
 - g. Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler.

3. 03.06.2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28.03.2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.
4. Borsa İstanbul piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticaretiyle iştigal eden şirketler.
5. 10.02.2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre kurulan lisanslı depo işletmeleri ile 11.08.1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununa göre kurulan umumi mağazalar.
6. Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az birine sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar:
 - a. Karasal ortamdaki ulusal televizyon yayını yapma hakkı.
 - b. Uydu televizyon yayını lisansı.
 - c. Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayını lisansı.

(II) SAYILI LİSTE

1. Sermayesinin en az % 25'i kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, sendikalara, demeklere, vakıflara, kooperatiflere ve bunların üst kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler.
2. Yurt dışında günlük olarak gazete yayımlayan şirketler.
3. Çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15.01.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 05.11.2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 09.05.2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan şirketler.
4. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren şirketler.
5. (I) sayılı liste kapsamında olanlar hariç olmak üzere;
 - a. Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonunun (TMSF) iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralman şirketler.
 - b. 08.06.1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketler.